

# Joomla 1.0x - upute za početnike

## Instalacija Xampp lite servera i Joomla CMS pod MS Windows

### Zašto Joomla na lokalnom serveru ???

Prvi razlog za upotrebu ove kombinacije, je činjenica, da na ovaj način možete razvijati svoj site mnogo brže, nego uz standardnu upotrebu FTP sinkronizacije. Drugi razlog je taj, što nitko ne može vidjeti vaše stranice za vrijeme razvoja, pani vaše eventualne pogreške. Također možete eksperimentirati sa instalacijom komponenti, izradom predložaka, dodavatii novi sadržaj, bez utjecaja na vaš „Live site“. Kompletna instalacija je jednostavna, a svaki korak ćemo objasniti zasebno.

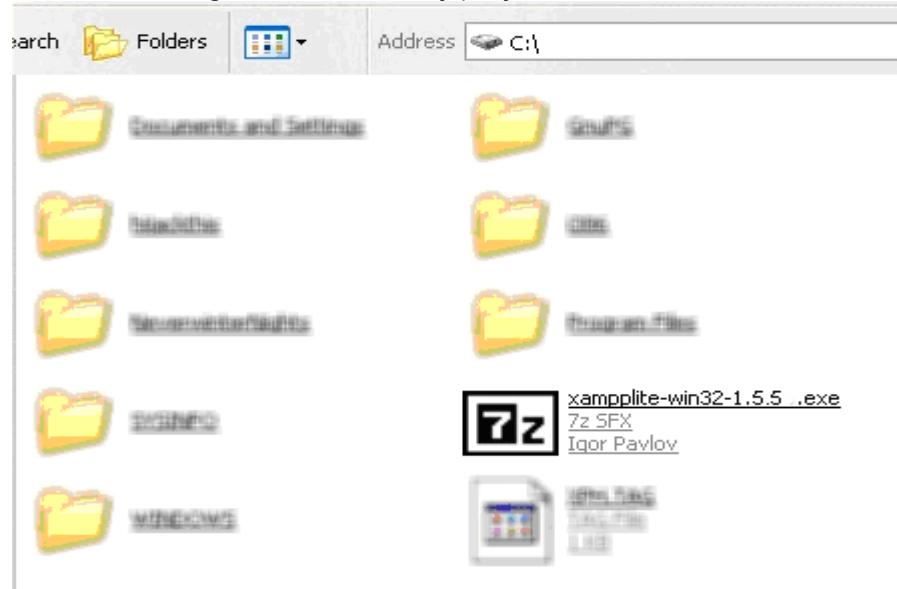
Upustvo je napisano za Windows XP Home. Xampp server primjenjiv je i na serverskim verzijama MS Windows , kao i sa Windows XP Pro, a za upotrebu u tim kombinacijama, potrebno je zaustaviti rad IIS (Internet Information Services).

Prije same instalacije i upotrebe XAMPP, potrebno je isključiti sve servise koji koriste port 80 (npr. Skype). U protivnom, apache web server se neće pokrenuti, već samo MySQL server. Za pravilno funkcioniranje sustava, potrebna su oba servisa.

Prvo je potrebno downloadati XAMPP Lite sa <http://www.apachefriends.org/en/xampp.html>. Možete birati između različito opremljenih paketa, ali za lokalnu upotrebu i Joomla CMS, dovoljan je i XAMPP.

Možete birati između različitih vrsta arhive, ZIP ili EXE. Ukoliko niste sigurni, izaberite EXE, jer će se njegovim pokretanjem, sve samo instalirati. (EXE arhiva je i manja za download).

Premjestite downloadani EXE u root vašeg diska. U ovom slučaju, to je C:\



Dvostruki klik na instalacijsku datoteku pokreće dearhiviranje:



Kliknite „extract“ – i pričekajte par trenutaka, dok se ne završi dearhiviranje.

Na root-u vašeg diska biti će kreiran folder xampplite.



Sada je potrebno pokrenuti Xampp server.

Otvorite xampelite folder.

U njemu se nalaze slijedeće datoteke (uz ostale):



Pokrenite "setup\_xampp.bat"

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe

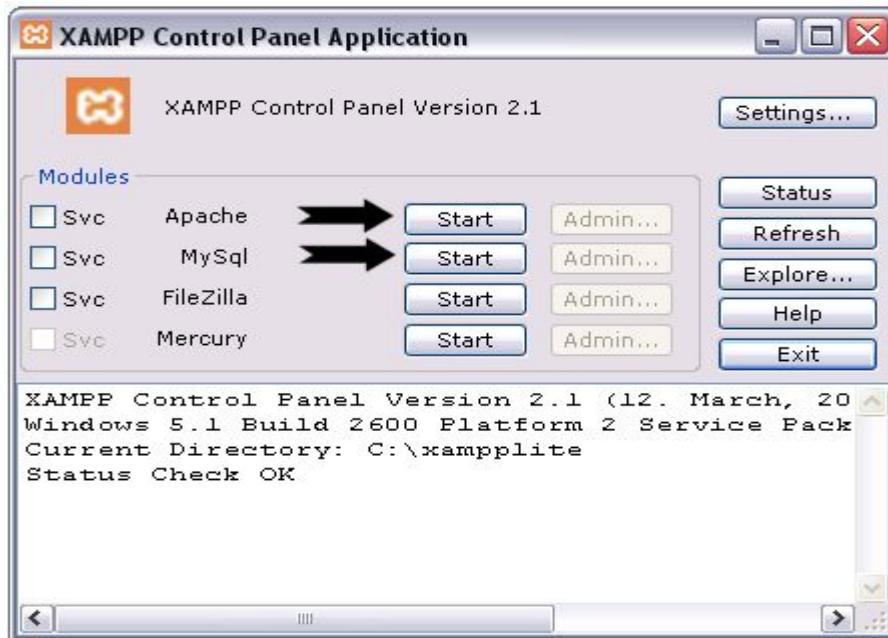
# ApacheFriends XAMPP setup win32 Version 1.4.1
#-----
# Copyright <c> 2002-2005 Apachefriends
#-----
# Authors: Kay Vogelgesang <kvo@apachefriends.org>
#          Carsten Wiedmann <webmaster@wiedmann-online.de>
#####
# Configure for server 1.4.16
Configure XAMPP with awk for 'Windows_NT'
Please wait ...
Enable AcceptEx Winsocks v2 support for NT systems DONE!

##### Have fun with ApacheFriends XAMPP! #####
Press any key to continue . . .
```

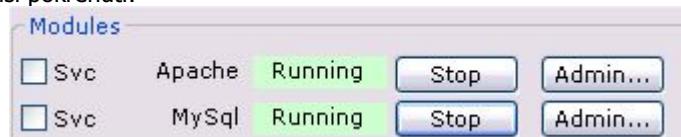
Nakon što dobijete ovaku poruku, možete pokrenuti "xampp-control.exe"



Sada kliknite na obje označene tipke, da biste pokrenuli servise, koji su potrebni za ispravan rad Xampp servera.

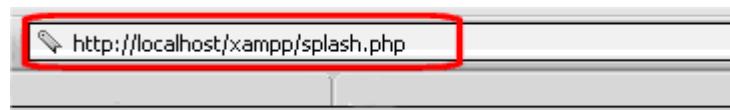


Možete provjeriti jesu li svi servisi pokrenuti:



Instalacija i priprema je gotova.

Pokrenite vaš internet preglednik, i upišite adresu: <http://localhost/xampp/splash.php>



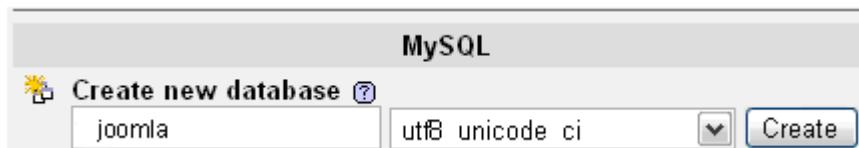
[English](#) / [Deutsch](#) / [Francais](#) / [Nederlands](#)

Ukoliko se pojavi stranica kao na gornjoj slici, Xampp server u cijelosti je instaliran i pripremljen za instalaciju Joomla CMS.

Nakon izbora jezika i pokretanja programa, potrebno je pokrenuti program phpMyAdmin.



Pojaviti će se dijalog za kreiranje baze podataka. Upišite podatke kao na donjoj slici i kliknite na „Create“



Nakon kreiranja MySQL baze, Xampp server u cijelosti je instaliran i pripremljen za instalaciju Joomla CMS.

Downloadajte CroJoomla paket, sa adresе:

[http://www.crojoomla.com/component/option,com\\_docman/task,doc\\_download/gid,164/Itemid,28/](http://www.crojoomla.com/component/option,com_docman/task,doc_download/gid,164/Itemid,28/), i raspakirajte ga, u Joomla instalacijski direktorij: My Computer > C:\ > Xampplite > htdocs > test

# Joomla! 1.0.x

## Vodič za početnike – instalacija

### Instalacija Joomla 1.0x iz web browsera

Nakon završene instalacije XAMPP servera, potrebno je downloadati najnoviju službenu inačicu Joomla (trenutno 1.012), najbolje sa <http://www.crojoomla.com>. U toj verziji, Joomla je već lokalizirana za hrvatsko jezično područje.

Ukoliko instalirate Joomla po prvi put na nekom serveru, potrebno je provjeriti udovoljava li vaš server sistemskim zahtjevima spomenutim u prethodnom poglavlju. Pretpostavljamo da se instalacija provodi na XAMPP serveru, gdje je već provjerovalo instaliran Apache web server, podrška za PHP i MySQL bazu podataka, te da sve pretpostavljene komponente web servera uredno funkcioniraju. U tom slučaju, možemo započeti instalaciju Joomla. Obzirom da smo prethodno instalirali XAMPP paket na lokalno računalo, konfigurirali potrebne funkcije, za instalaciju je potrebno prvo kopirati raspakirani Joomla paket u /htdocs direktorij, a još bolje u neki poddirektorij, npr. /htdocs/test.

Nakon kopiranja instalacije u navedeni direktorij, pokrenite svoj web browser, i upišite adresu do vašeg instalacijskog direktorija: (<http://mojeračunalo/test>), gdje je „mojeračunalo“ naziv vašeg računala definiran u My Computer/Computer name. Također je moguće pokrenuti instalaciju i preko IP adrese vašeg računala, ukoliko koristi statičnu IP adresu, ili preko drugog aliasa (DynDNS, no-ip.org i sl.). Najjednostavnije je koristiti localhost adresu, (<http://localhost/test>). Nakon upisa ispravne adrese, pojavit će se prva Joomla instalacijska stranica, koja uključuje sistemsku provjeru. Obzirom da se instalacija provodi na lokalnom serveru, ne bi trebalo biti posebnih problema, i sve opcije bi trebale biti ispravno postavljene, tj. označene zelenom bojom.

### Predinstalacijska provjera

The screenshot shows the Joomla! 1.0.3 RC pre-installation check page. At the top, there's a navigation bar with the Joomla! logo and the word "Installer". On the right, it says "version 1.0". Below the navigation, there's a sidebar with tabs for "pre-installation check", "license", "step 1", "step 2", "step 3", and "step 4". The main content area has a title "pre-installation check" with a small Joomla icon. It displays a message: "Pre-installation check for: Joomla! 1.0.3 RC [ Sunlight ] 13-Oct-2005 18:00 UTC". A note below says: "If any of these items are highlighted in red then please take actions to correct them. Failure to do so could lead to your Joomla installation not functioning correctly." To the right, there's a table showing system requirements:

PHP version >= 4.1.0	Yes
- zlib compression support	Available
- XML support	Available
- MySQL support	Available
configuration.php	Unwriteable
You can still continue the install as the configuration will be displayed at the end, just copy & paste this and upload.	
Session save path	/tmp, Writeable

Below this, there's a section titled "Recommended settings:" with a note: "These settings are recommended for PHP in order to ensure full compatibility with Joomla. However, Joomla will still operate if your settings do not quite match the recommended". To the right, there's a table comparing recommended vs actual settings:

Directive	Recommended	Actual
Safe Mode:	OFF:	OFF
Display Errors:	ON:	ON
File Uploads:	ON:	ON
Magic Quotes GPC:	ON:	ON
Magic Quotes Runtime:	OFF:	OFF
Register Globals:	OFF:	ON
Output Buffering:	OFF:	OFF
Session auto start:	OFF:	OFF

Ukoliko se ne pojavi stranica , provjerite slijedeće:

- Je li sve ispravno kopirano u odabrani direktorij ?
- Jeste li ispravno uklonili prethodni web site koji je možda bio na toj adresi?
- Imate li stvarno Apache / MySQL / PHP Web server?
- Postoji li configuration.php datoteka u vašem Joomla direktoriju?
- Ukoliko su sve provjere obavljene, a instalacijska stranica se ne pojavljuje, pokušajte slijedeće:  
<http://localhost/test/installation/index.php> . Ovo je direktna adresa prve instalacijske stranice. Ukoliko se ni tada ne pojavi stranica kao na sl. 1., najvjerojatnija pogreška je neispravno funkcioniranje Apache / MySQL / PHP Web servera.

Stranica predinstalacijske provjere sastoji se od tri dijela. Na prvoj se provjerava mogućnost sustava za rad sa Joomla:

If any of these items are highlighted in red then please take actions to correct them. Failure to do so could lead to your Joomla installation not functioning correctly.	PHP version >= 4.1.0 - zlib compression support - XML support - MySQL support configuration.php	<b>Yes</b> <b>Available</b> <b>Available</b> <b>Available</b> <b>Unwriteable</b>
		You can still continue the install as the configuration will be displayed at the end, just copy & paste this and upload. Session save path

Drugi dio prikazuje mogućnosti i postavke PHP :

### Recommended settings:

These settings are recommended for PHP in order to ensure full compatibility with Joomla. However, Joomla will still operate if your settings do not quite match the recommended

Directive	Recommended	Actual
Safe Mode:	OFF:	<b>OFF</b>
Display Errors:	ON:	<b>ON</b>
File Uploads:	ON:	<b>ON</b>
Magic Quotes GPC:	ON:	<b>ON</b>
Magic Quotes Runtime:	OFF:	<b>OFF</b>
Register Globals:	OFF:	<b>ON</b>
Output Buffering:	OFF:	<b>OFF</b>
Session auto start:	OFF:	<b>OFF</b>

Treći dio obavlja provjeru prava nad nekoliko datoteka i direktorija koji su neophodni za instalaciju:

### Directory and File Permissions:

In order for Joomla to function correctly it needs to be able to access or write to certain files or directories. If you see "Unwriteable" you need to change the permissions on the file or directory to allow Joomla to write to it.

administrator/backups/	<b>Writeable</b>
administrator/components/	<b>Writeable</b>
administrator/modules/	<b>Writeable</b>
administrator/templates/	<b>Writeable</b>
cache/	<b>Writeable</b>
components/	<b>Writeable</b>
images/	<b>Writeable</b>
images/banners/	<b>Writeable</b>
images/stories/	<b>Writeable</b>
language/	<b>Writeable</b>
mambots/	<b>Writeable</b>
mambots/content/	<b>Writeable</b>
mambots/editors/	<b>Writeable</b>
mambots/editors-xtd/	<b>Writeable</b>
mambots/search/	<b>Writeable</b>
media/	<b>Writeable</b>
modules/	<b>Writeable</b>
templates/	<b>Writeable</b>

Ukoliko se uz svi označene direktorije nalazi zeleni komentar „Writable”, pritisnite tipku "Next".

Ukoliko su neki od direktorija komentirani crvenom bojom uz natpis „Unwritable”, morate im dodijeliti pravo zapisivanja.

Obzirom da je ovo lokalna instalacija, to najvjerojatnije neće biti potrebno. Slijedeća stranica prikazuje licencu za korištenje Joomla.

## Licenca

pre-installation check

license

step 1

step 2

step 3

step 4

license

GNU/GPL License:

Joomla is Free Software released under the GNU/GPL License.

Table of Contents

- [GNU GENERAL PUBLIC LICENSE](#)
  - [Preamble](#)
  - [TERMS AND CONDITIONS FOR COPYING, DISTRIBUTION AND MODIFICATION](#)
  - [How to Apply These Terms to Your New Programs](#)

[GNU GENERAL PUBLIC LICENSE](#)

Version 2, June 1991

Copyright (C) 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc.  
59 Temple Place - Suite 330, Boston, MA 02111-1307, USA

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies  
of this license document, but changing it is not allowed.

[Preamble](#)

The licenses for most software are designed to take away your freedom to share and change it. By

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.

Next >>

Ukoliko ste suglasni sa licencom, označite odgovor u predviđeni kvadratić, te pritisnite tipku „Next“ . Ukoliko se niste suglasili sa licencom, nastavak instalacije neće biti moguć. Slijedeća stranica pokreće konfiguraciju baze podataka, MySQL, što je zapravo prvi „pravi“ instalacijski korak.

## Instalacija – Korak 1

The screenshot shows the Joomla! Installer interface at Step 1: MySQL database configuration. On the left, a vertical navigation bar lists steps: pre-installation check, license, step 1 (highlighted in red), step 2, step 3, and step 4. The main area features a 'step 1' icon and the title 'MySQL database configuration:'. It contains fields for Host Name (localhost), MySQL User Name (root), MySQL Password, MySQL Database Name (proizvoljno), and MySQL Table Prefix (jos\_). Below these are three checkboxes: 'Drop Existing Tables', 'Backup Old Tables', and 'Install Sample Data' (which is checked). A note next to 'Host Name' says 'This is usually "localhost"'. Notes for other fields provide instructions like 'Either something as "root" or a username given by the hoster' for MySQL User Name and 'Some hosts allow only a certain DB name per site. Use table prefix in this case for distinct Joomla sites.' for MySQL Database Name. The 'Install Sample Data' note says 'Don't uncheck option this unless you are experienced in using Joomla!'.

Pokreće se konfiguracija postavki MySQL baze podataka, koju će koristiti Joomla instalacija. Ime hosta MySQL baze je uobičajeno „localhost“. To znači da database server radi na istom računalu kao i web server, što je u ovom slučaju točno. U slučaju da se instalacija Joomla izvodi na profesionalnom sustavu, pružatelj usluga web hostinga obično dostavlja sve relevantne podatke, pa tako i za pristup MySQL serveru. U ovom slučaju, adresa je sigurno „localhost“. Nadalje, morate odabrati korisničko ime za pristup MySQL bazi. U ovom slučaju to je „root“. Isto tako, lozinku za pristup bazi podataka ostavite praznu. Naziv baze podataka je proizvoljan (ne koristite „test“ !!!). Prefiks baze je najbolje ostaviti default – jos\_. Ukoliko se instalacija izvodi na profesionalnom hosting accountu, podaci će biti drugačiji. Ovih pet podataka vjerojatno vam više neće trebati za početnu konfiguraciju i korištenje Joomla, ali svakako ih je dobro zapisati, zbog kasnijih mogućih problema i otklanjanja istih.

Napomena: obavezno zapišite sve postavke koje ćete unositi tijekom instalacije.

Kada ste odabrali sve postavke baze podataka, možete odabrati način instalacije baze. Ukoliko je ovo nova instalacija, a pogotovo prva, nije loše zadržati postojeći prijedlog „instalacija primjera“. U Joomla će biti instalirani default primjeri sekcija, kategorija i još nekih sadržaja, što doprinosi boljem razumijevanju funkcioniranja Joomla sustava.

Nakon odabira i provjere odabranih opcija, kliknite tipku „Next“ . Pojaviti će se prozorčić sa traženjem potvrde za instalaciju baze podataka, uz odabране opcije, kao na slici:

Joomla!™ Installer

VERSION

step 1

MySQL database configuration:

http://www.pma-hosting.com

Are you sure these settings are correct?  
Joomla will now attempt to populate a Database with the settings you have supplied

OK Cancel

password and database name you wish to use with Joomla.

Enter the a table name prefix to be used by this Joomla instance and select what to do with existing tables from former installations.

Install the samples unless you are experienced wanting to start with a completely empty site.

MySQL Database Name: db\_name  
MySQL Table Prefix: jos\_

Drop Existing Tables  
 Backup Old Tables  
 Install Sample Data

the mysql account in mandatory  
Some hosts allow only a certain DB name per site. Use table prefix in this case for distinct Joomla sites.  
Don't use 'old\_' since this is used for backup tables  
Any existing backup tables from former Joomla installations will be replaced  
Don't uncheck option this unless you are experienced in using Joomla!

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.

Ukoliko ste zadovoljni sa postavkama, pritisnite OK. Baza podataka će se instalirati, popunjena primjerima. Eventualne greške pri instalaciji, pojavit će se na slijedećoj stranici.

## Instalacija – Korak 2

U drugom koraku potrebno je odabratи naziv vašeg web site-a.

Joomla!™ Installer

version

step 2

Enter the name of your Joomla site:

SUCCESS!

Type in the name for your Joomla site. This name is used in email messages so make it something meaningful.

Site name: Your Site Name  
e.g. The Home of Joomla

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.

Upišite naziv, zatim pritisnite „Next“. Ovdje je moguća upotreba posebnih znakova, tako možete nasloviti vaš web site kao npr. „Moje-web-stranice“

## Instalacija – Korak 3

U trećem koraku, odabire se instalacijski direktorij, url adresa vašeg Web site-a, e-mail adresa sa koje se šalje e-mail, te administratorski password.

The screenshot shows the Joomla! Installer interface at Step 3. On the left, a vertical navigation bar lists steps: pre-installation check, license, step 1, step 2, **step 3**, and step 4. The main area is titled "step 3" with a "Confirm the site URL, path, admin e-mail and file/directory chmods" sub-titile. It features a "step 3" icon. On the right, there's a "Next >>" button with a mouse cursor hovering over it. The configuration fields include:

URL	<input type="text" value="http://www.yoursite.com/"/>
Path	<input type="text" value="/home/yoursite/public_html/"/>
Your E-mail	<input type="text" value="my@e-mail.com"/>
Admin password	<input type="text" value="dyNOOsL4"/>

Below these are two sections: "File Permissions" and "Directory Permissions", each with a radio button for "Dont CHMOD" and "CHMOD to:".

At the bottom, a note states: "Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License."

URL vašeg web site-a, u ovom slučaju je <http://mojeračunalo/test>, ili <http://localhost/test>

E-mail adresa je adresa Super Administratora. Ovaj račun se automatski kreira pri Joomla instalaciji, ostale je po potrebi nužno samostalno unijeti. Korisničko ime za Super Administratora je "admin". Ukoliko želite, možete promijeniti administratorski password, već za vrijeme instalacije. Čak se i preporuča mijenjanje u nešto vama pamtljivo.

Navedene dozvole će biti korištene za vrijeme instalacije, te prilikom naknadnog instaliranja komponenti, modula, mambota i predložaka. Obzirom da je ovo početnička instalacija na lokalnom serveru, nema ih potrebe mijenjati. Kasnije se mogu, prema potrebi mijenjati u globalnoj konfiguraciji. Kliknite "Next" ikonu. Završna stranica potvrđuje status instalacije, te korisničko ime i password za administraciju. Na kraju instalacije, ukoliko datoteka configuration.php ne postoji, ili nije „writable“, potrebno ju je kreirati u root direktoriju vaše Joomla instalacije, te pomoću tekstualnog editora spremiti predloženi sadržaj u configuration.php, kao na slijedećoj slici .

## Instalacija – Korak 4

The screenshot shows the Joomla! Installer Step 4 screen. On the left, a vertical navigation bar lists steps: pre-installation check, license, step 1, step 2, step 3, and step 4, with step 4 highlighted in red. The main area features a green icon of a box with a CD and the text "step 4". Below it, a banner says "Congratulations! Joomla is installed". A message below the banner instructs users to click "View Site" or "Administration" to start the site. To the right, a red warning message reads "PLEASE REMEMBER TO COMPLETELY REMOVE THE INSTALLATION DIRECTORY". It also displays "Administration Login Details" with "Username : admin" and "Password : yourpassword". A text area contains configuration code, and a context menu is open over it, with "Copy" selected. At the bottom, a footer note states "Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License".

Zapišite korisničko ime i password Super Administratora, izgubljeni ili zaboravljeni password, jedna je od najčešćih korisničkih pogrešaka.

Napomena: Za sve navedene konfiguracijske mogućnosti, izbjegavajte nazive koji uključuju dijakritičke (kvakaste) znakove č,ć,š,đ,ž...

Zbog sigurnosnih razloga, potrebno je izbrisati ili preimenovati instalacijski direktorij. Dok to ne učinite, Joomla neće funkcionirati. Klikom na jedan od dvaju linkova na vrhu stranice, pokrećete administraciju, ili pregled netom instaliranog Joomla site-a.

Detaljnija uputa za konfiguraciju i korištenje vašeg Joomla sustava, nalazi se u sljedećih nekoliko poglavljja.

# Joomla 1.0x - upute za korištenje

## Uvod

U ovom uputstvu za Joomla početnike, ukratko smo opisali postupak instalacije, konfiguraciju i osnovne radnje za korištenje Joomla CMS. Nakon usvajanja ovih osnovnih radnji i postupaka, predlažemo da se upoznate i sa naprednjim opcijama, koje su detaljno opisane u originalnoj dokumentaciji. Na taj način, stecićete najbolji uvid u sve mogućnosti Joomla CMS. U dalnjem tekstu, podrazumijeva se da je Joomla već instalirana na vašem serveru, te da pravilno funkcioniira. Kratka uputa za instalaciju Joomla se nalazi u prethodnom poglavlju, a detaljnije upute možete naći na stranicama <http://www.joomla.org>, <http://forum.joomla.org>, i <http://help.joomla.org>), a hrvatsku verziju na <http://help.crojoomla.com>

## Osnovne informacije – važno !!!

Prije upoznavanja sa osnovama rada u Joomla CMS, potrebno je upoznati osnovne principe koji su ugrađeni u ovaj CMS. Nemojte preskakati poglavlje o osnovama, kasnije možete naći na probleme zbog nepoznavanja osnova. Pojednostavljeni, 'Content Management System', Joomla! služi za organiziranje **sadržaja** vašeg Web site-a. To znači da trebate razmišljati o strukturi sadržaja vašeg web site-a, umjesto o krajnjem rezultatu, web stranicama. Izgled vašeg web site-a (vizualna tema) je u potpunosti odvojen od sadržaja, boje, fontovi, slike, poravnanje teksta, pozicioniranje, itd., su određeni **predloškom** (template). Na taj način, predlošci su jednostavno izmjenjivi, a sadržaj nije potrebno mijenjati, već on poprima oblik kakav je definiran u predlošku.

Izrada predloška je tehnički zahtjevan, ali ne i pretežak zadatak. Zahtijeva poznавање osnova XHTML i PHP programiranja. Ukoliko vam ove tehnike programiranja nisu poznate, za početak je najbolje koristiti neki od gotovih, a besplatnih predložaka, kojih ima na stotine. Postoje i tzv. Template klubovi, gdje za pretplatu od 50-ak \$ godišnje, možete dobiti 10-20 vrhunskih template-a. Detaljan postupak instalacije predloška, nalazi se u dodatku na kraju uputa. Nakon odabira i instalacije predloška, možete započeti izradu sadržaja. Sadržaj vašeg Joomla web site-a je organiziran u **sekcije i kategorije**:

**Sekcije** sadržavaju jednu ili više **kategorija**.

**Kategorije** sadrže jednu ili više **stavki sadržaja**.

**Stavke sadržaja** su članci koji čine sadržaj vašeg web site-a.

Na primjer, ako ste finansijski savjetnik, koji piše članke o investicijama, otvoritićete sekciju sa nazivom "Investicije", koja sadrži kategorije "Životno osiguranje", "Štednja", "Obveznice", "Dionice": U kategoriji "Životno osiguranje" kreiratićete različite članke, npr. "Zaklade", "Anuiteti", itd...

Da biste dodali članak vašem web site-u, morate dodijeliti članak nekoj kategoriji, a kategoriju sekciji. To znači da morate pažljivo kreirati strukturu sekacija i kategorija, kako bi svi članci bili razložno razmješteni, a sadržaj se ne bi preklapao. Sekcije i kategorije, morate urediti prije pisanja članaka, u protivnom nećete moći spremiti sadržaj članka. Sadržaj, tj. Članci se mogu premještati iz jedne u drugu kategoriju ili čak u kategoriju koja pripada drugoj sekciji, ali je znatno lakše i urednije na vrijeme planirati raspored.

Nakon kreiranja sekcija, kategorija i uređivanja članaka, da bi sadržaj postao vidljiv, morate ga **objaviti** (publish).

Ovo je pogodno stoga, što sadržaj ne mora biti vidljiv dok niste u potpunosti zadovoljni s njim, ili dok ga netko nadređen ne odobri. Objava se može i vremenski tempirati, jednako početak, kao i kraj objave. Ovo je pogodno za vremenski osjetljive informacije, kao i u slučaju veće količine sadržaja, koju je potrebno objaviti i odjaviti u zadanim terminima.

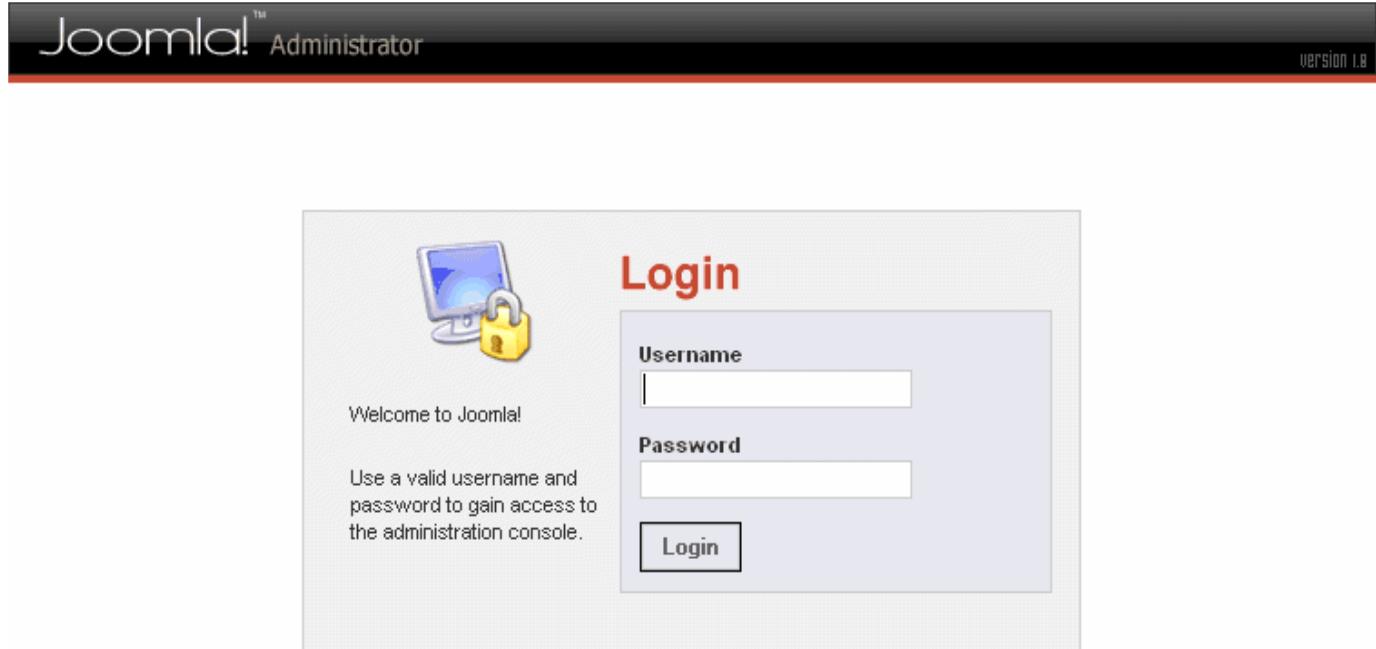
Iako su sekcije, kategorije i sadržaji objavljeni, još uvijek ne znači da su vidljivi na vašem site-u. Da bi to bilo moguće, čitatelji ih moraju pronaći. Stoga je potrebno kreirati linkove i organizirati ih u **izbornike** (menije). Vaš sustav menija ne mora točno slijediti logiku sekcija | kategorija | sadržaj, ali je to uobičajeno najlakši i najbolji način. Sustav sekcija | kategorija | članak je uglavnom uveden zbog lakšeg administriranja. Posjetitelji vašeg web site-a vidjeti će organizaciju sadržaja upravo onako kako ste je uredili u sustavu izbornika.

Ukratko: administrator uređuje sadržaj na principu sekcija \ kategorija | članak, a posjetiteljima ga može prikazati in a drugi način, kombinacijom linkova u izbornicima. Linkovi u izbornicima mogu se dodavati na sekcije, kategorije ili na pojedinačne članke, te na taj način dodatno organizirati sadržaj. Kada je link u izborniku postavljen na sekciju ili kategoriju, posjetitelju će biti prikazan popis svih članaka u toj sekciji ili kategoriji, uvodni tekst za pojedinu sekciju ili kategoriju.

## Prijava u Joomla sustav

Da biste pristupili Joomla! Administratorskom control panelu, morate se prijaviti (logirati) u sustav. To se postiže upisivanjem adrese vašeg web site-a sa dodatkom '/administrator'. Na primjer, ako je adresa vašeg website -a [www.tvrtka.com](http://www.tvrtka.com), za pristup administraciji upišite: [www.tvrtka.com/administrator](http://www.tvrtka.com/administrator). Dobitićete Joomla! login stranicu, koja izgleda ovako:

## Slika 1 – Joomla! Login stranica.



**Napomena:** Administracijske stranice, mogu se, kao i frontend stranice urediti predloškom, za dobijanje drugačijeg izgleda. Ukoliko je netko drugi instalirao vaš Joomla sustav, moguće je da ova stranica za prijavu izgleda nešto drugačije, ali sve opcije i funkcije će biti iste. U ovom priručniku korištene su slike sa uobičajenim (default) predloškom, kako bi se što širi krug korisnika mogao lakše snaći.

Upišite vaše korisničko ime (user name) i lozinku (password). Pritisnite "enter" ili kliknite mišem na tipku "Login". Nakon uspješne prijave, pojavit će se osnovna stranica Joomla CMS administracije. Početna stranica pruža pregled svih osnovnih mogućnosti i funkcija Joomla CMS. Na početnu stranicu uvijek se možete vratiti klikom na link "Home" u gornjem lijevom kutu. (vidi sl. 2)

## Slika 2 – Joomla! Početna stranica Administracije.

Joomla!™ Administrator version 1.0

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Joomla 1.0 / com\_admin

Povratak na početnu stranicu

Control Panel

Add New Content Content Items Manager Static Content Manager Frontpage Manager

Section Manager Category Manager Media Manager Trash Manager

Menu Manager Language Manager User Manager Global Configuration

Currently Logged in Users

1	admin	Super Administrator	X
---	-------	---------------------	---

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Display # 10 Results 1 - 1 of 1

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.046554 seconds

## Kreiranje Sekcije

Prvo što ćemo učiniti u ovom koraku je kreiranje sekcije. To je objekt višeg reda, koji će kasnije biti razrađen u kategorije. Za kreiranje nove sekcije, kliknite na tipku "**Upravljanje sekcijama**"-**Section Manager**, na početnoj stranici ili je možete kreirati kroz uređivanje sadržaja-kreiranje nove sekcije, vidi sl. 3.

## Slika 3 – Pristup upravljanju sekcijama

Joomla!™ Administrator version 1.0

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Joomla 1.0 / com\_admin

Dodavanje i uređivanje sekcija

Content by Section All Content Items Static Content Manager

Section Manager Category Manager Frontpage Manager Archive Manager

Add New Content Content Items Manager Static Content Manager Frontpage Manager

Section Manager Category Manager Media Manager Trash Manager

Menu Manager Language Manager User Manager Global Configuration

Currently Logged in Users

1	admin	Super Administrator	X
---	-------	---------------------	---

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Display # 10 Results 1 - 1 of 1

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.046554 seconds

Pokrenuti će se "Upravljanje sekcijama"- 'Section Manager', koji služi za dodavanje ili uređivanje sekcija. U primjeru na sl. 4, već postoji sekcija "Novosti", "Česta pitanja (FAQ) i "Blic vijesti". Želite li urediti neku od njih, kliknite na crveno označen link (ili označite u kvadratić pored, pa tipku "Uredi". Za kreiranje nove sekcije, kliknite tipku "Dodaj", u alatnoj traci desno na vrhu stranice.

## Slika 4 – Upravljanje sekcijama

Joomla!™ Administrator

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

0 1 Logout admin

Joomla 1.0 / com\_sections

Kreiranje novih sekcija

Uređivanje postojećih sekcija

#	Section Name	Published	Reorder	Order	Access	Section ID	# Categories	# Active	# Trash
1	The News ( News )			1	Public	1	1	5	5
2	Frequently Asked Questions ( FAQs )			2	Public	3	1	2	2
3	Newsflashes ( Newsflashes )			2	Public	2	1	3	3

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Display # 10 Results 1 - 3 of 3

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.043239 seconds

Klik na link određene sekcije void vas na **uređivanje sekcija** - **section editor**. Dok uredujete sekciju, kategoriju ili sadržaj, glavni administratorski izbornik je onemogućen, iz sigurnosnih razloga. Također i sadržaj koji trenutno uredujete, nije dostupan ostalim administratorima.

Da bi se sadržaj vratio u normalno stanje vidljivo drugim korisnicima, uredeni sadržaj morate sačuvati (Save) ili odustati od daljnog uređivanja. (Cancel). Nakon spremanja sadržaja ili odustajanja, glavni izbornik administracije, ponovo postaje vidljiv. U ranijim verzijama Joomla bilo je dopušteno preskočiti spremanje, pa je sadržaj ostao zaključan i nedostupan za uređivanje. Uređujući sekciju, možete joj dati ime i naslov, a možete dodati i uvodni tekst koji ukratko objašnjava značaj sekcije. Naslov može biti kraći i upotrijebiti se za menije ili liste, a naziv može biti duži i prinjenjivati se u naslovima stranica. Ime i naslov stranica mogu biti isti, ukoliko želite.

Sekciji možete dodijeliti i sliku, koja označava karakter sekcije. Slike se mogu upload-ati putem **Media Managera**. Detaljnije upute možete naći u službenoj dokumentaciji. Sliku možete pozicionirati na različitim mjestima u sadržaju sekcije. Za sada ovo možemo i preskočiti, te nastaviti sa unosom opisa sekcije. Par riječi koji ukratko opisuju sadržaj sekcije dobro će doći, a možete ubaciti i poneku sliku. Izgled, odnosno prikaz ovako unesenog sadržaja ovisit će o vašem template-u.

## Slika 5 – Uređivanje sekcija

Joomla!™ Administrator

VERSION 1.8

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help Logout admin

Joomla 1.0 / com\_sections / new

Upload Save Apply Cancel Help

**Section: New [ New Section ]**

**Section Details**

Scope: content

Title: Investments

Section Name: Your Investment Options

Image: - Select Image -

Image Position: Left

Ordering: New items default to the last place. Ordering can be changed after this item is saved.

Access Level: Public

Published: Yes

Description:

In this section, you will find useful articles about a range of investment options. Select the type of investment you are interested in from the list.

Upišite naslov, naziv sekcije, sadržaj...i uredite u HTML editoru.

Kliknite na "SAVE" ili "APPLY", za spremanje promjena

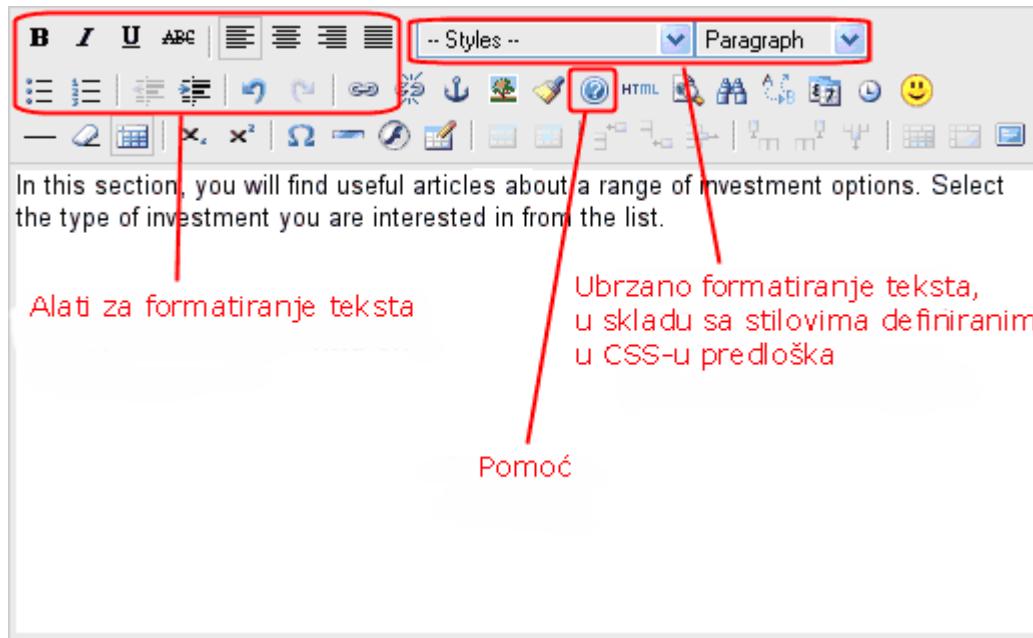
Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.035666 seconds

Polje za uređivanje opisa sekcije omogućuje vam da ukratko opišete sadržaj sekcije. Sadržaji sekcije su jedna ili više kategorija koje ste definirali u toj sekciji. Posjetitelji vaših stranica će vidjeti opis sekcije zajedno sa popisom naslova kategorija u toj sekciji. Uređivanje opisa sekcije podrazumijeva upotrebu **HTML Editora**. Joomla omogućuje upotrebu više različitih HTML editora, a standardnoj instalaciji se nalazi Tiny MCE editor. Za naprednije korisnike, preporučamo upotrebu **JCE editora**. U dalnjim primjerima, koristiti ćemo Tiny MCE editor, zbog jednostavnosti i činjenice da je već ugrađen u Joomla. Ostali editori vrlo su mu vrlo slični, stoga ni upotreba ostalih nebi trebala biti problematična. Ovaj editor proizvodi kod po W3C standardu, stoga je kompatibilan sa većinom modernih browsera.

Na vrhu prozora editora nalaze se tipke, čijom primjenom možete formatirati tekst opisa sekcije, dodavati podebljana, podcrtana ili kosa slova, povećavati i smanjivati veličinu slova... Također možete uvlacići ili izvlačiti tekst, dodavati redne brojeve, bullete, poravnavati tekst, uređivati jednostavne tablice, dodavati i formatirati slike flash animacije... Padajući izbornik "Styles" omogućuje vam jednostavno formatiranje teksta ili cijele stranice, u skladu sa postavkama predloška. Na ovaj način možete mijenjati izgled cijele stranice ili samo jednog dijela stranice.

Odmah do padajućeg menija za izbor stilova, nalazi se drugi padajući meni, za odabir tipa informacije koju pišemo. Možemo birati između nekoliko stilova, naslov, podnaslov, ili paragraph. Sve ove opcije slične su drugim tekst editorima, recimo MS Word. I ovi stilovi primjenjuju se u skladu sa definicijama u vašem predlošku. U slučaju da vam je potrebna pomoć za korištenje editora, kliknite na plavi upitnik. (Slika 6)

### Slika 6 – Tiny MCE HTML Editor



Za spremanje uređivanog opisa sekcije, kliknite tipku "Spremi" u alatnoj traci (slika5). Sadržaj se spremi, a navigacija vas vraća u upravljanje sekcijama, ukoliko želite urediti drugu sekciju.(sl. 4) . Možete također koristiti tipku "Primjeni", ako želite spremiti promjene, a nastaviti sa uređivanjem iste sekcije.

### Kreiranje kategorije

**Kreiranje kategorije** gotovo je identično kreiranju sekcije. Na početnoj stranici, (slika 2), odaberite "Upravljanje kategorijama" ili kroz "Upravljanje sadržajem" kao na slici 3. Upravljanje kategorijama analogno je upravljanju sekcijama, osim par dodatnih opcija. Svaka kategorija mora biti dodijeljena nekoj sekciji, i kategorije se mogu premještati iz sekcije u sekciju (slika 7).

## Slika 7 – Upravljanje kategorijama

The screenshot shows the Joomla! 1.0 administrator interface for managing categories. At the top, there's a toolbar with icons for Publish, Unpublish, Move, Copy, Delete, Edit, New, and Help. A note in red text says: "Ukoliko je link onesposobljen, znači da ga je drugi administrator isključio". Below the toolbar, there are three main sections: "Category Manager [Content: All]", "Premještanje kategorije u drugu sekciju", and "Kreiranje novih kategorija". The "Category Manager" section lists three categories: "Latest News (Latest)", "Newsflash (Newsflash)", and "Example FAQs (Examples)". Each category has columns for Published, Order, Access, Section, Category ID, Active, and Trash. The "Section" column shows "News", "Newsflash", and "FAQs" respectively. The "Active" column shows values 5, 3, and 2. The "Trash" column shows 0 for all. A dropdown menu labeled "- Select Section -" is shown in the "Kreiranje novih kategorija" section. Red annotations include: "Uređivanje postojećih kategorija" pointing to the list of existing categories; "Izbor sekcija za pregled kategorija u odabranoj sekciji" pointing to the "Select Section" dropdown; and a note "Ukoliko je link onesposobljen, znači da ga je drugi administrator isključio" pointing to the toolbar icon.

#	Category Name	Published	Order	Access	Section	Category ID	# Active	# Trash
1	Latest News (Latest)		0	Public	News	1	5	0
2	Newsflash (Newsflash)		0	Public	Newsflash	3	3	0
3	Example FAQs (Examples)		0	Public	FAQs	7	2	0

Display # 10 Results 1 - 3 of 3  
Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.048219 seconds

Klikom na "Novo" ili na link u popisu kategorija, otvara se prozor za uređivanje kategorija, koji je vrlo sličan uređivanju sekcija (slika 5). Zapravo, jedina je razlika, što kategoriji moramo dodijeliti nadređenu sekciju.

## Kreiranje sadržaja - članaka

Slijedeće što moramo napraviti je kreirati sadržaj, odnosno članak, koji ćemo smjestiti u neku od kategorija. Postoji više načina:

- 1) Dodavanje sadržaja kroz "Upravljanje sadržajem" Odaberite sekciju, otvoriti će se popis svih sadržaja u toj sekciji, bez obzira na kategoriju. Sadržaje možete dodatno filtrirati i po kategorijama.
- 2) Kliknite na "Upravljanje sadržajem" na početnoj stranici administracije, ili "Svi sadržaji" u meniju "Upravljanje sadržajima" što otvara popis svih sadržaja, bez obzira na sekciju ili kategoriju. Sadržaji se mogu dodatno filtrirati po sekcijama i kategorijama.
- 3) Klikom na "Dodavanje sadržaja" na početnoj stranici administracije, što otvara HTML editor za uređivanje članaka. (Slika 10).

Korištenje "Sadržaji po sekcijama" opcije (metoda 1) pomaže u organizaciji sadržaja, jer će uređeni sadržaj automatski biti prikazan u odgovarajućoj sekciji. Možda ne izgleda osobito važno, ali ako imate veću količinu sadržaja, znatno doprinosi preglednosti. Iako se metoda 3 čini najjednostavnijom, objasniti ćemo podrobnije upravo metodu 1.

## Slika 8 – Pristup upravljanju sadržajem

The screenshot shows the Joomla! 1.0 administrator interface. At the top, there's a navigation bar with links like Home, Site, Menu, Content, Components, Modules, Mambots, Installers, Messages, System, and Help. The Content menu is expanded, showing 'Content by Section' with 'Investments' selected, which further leads to 'Investments Items'. Other sections like News, Newsflashes, and FAQs are also listed. Below the menu is a sidebar titled 'Control Panel' containing links for Add New Content, Frontpage Manager, Archive Manager, Static Content Manager, Section Manager, Category Manager, Media Manager, Trash Manager, Menu Manager, Language Manager, User Manager, and Global Configuration. A red box highlights the 'All Content Items' link under 'Content by Section'. Another red box highlights the 'Content Items Manager' link in the sidebar. Red arrows point from these highlighted areas to the right side of the screen. On the right, there's a 'Currently Logged in Users' panel showing 'admin' as Super Administrator. Below it is a search/filter area for 'Display #' set to 10, with results showing 1 - 1 of 1. A large red box covers the bottom right corner of the page. Text within this box reads: 'Prikaz svih sekcija' (Display all sections), 'Sadržajima možete pristupiti putem bilo kojeg ponuđenog linka' (You can access content through any provided link), and 'Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License. Page was generated in 0.044439 seconds'.

Upravljanje sadržajem izgleda upravo kao na slici 9. (napomena: ukoliko pristupite uređivanju putem ikone "Svi sadržaji", pojavit će se dodatni padajući izbornik sa mogućnošću filtriranja po sekcijama i kategorijama.

## Slika 9 – Upravljanje sadržajima

The screenshot shows the Joomla! 1.0 Content Items Manager. The top navigation bar is identical to Screenshot 8. The main content area shows a table of 'Content Items' for the 'Investments' section. The columns include #, Title, Published, Front Page, Reorder, Order, Access, ID, Category, Author, and Date. Three items are listed: 1. Annuities (Published, Order 1, Author Administrator, Date 09/17/05), 2. Endowments (Published, Order 2, Author Administrator, Date 09/17/05), and 3. Pension Schemes (Published, Order 3, Author Administrator, Date 09/17/05). A red box highlights the 'Move' icon in the toolbar above the table. Another red box highlights the 'New' icon. Red arrows point from these icons to the right side of the screen. On the right, there's a 'Filtriranje sadržaja po kategorijama' (Filtering content by categories) panel with dropdown menus for 'Select Category' and 'Select Author'. Below the table is a search/filter area for 'Display #' set to 10, with results showing 1 - 3 of 3. A large red box covers the bottom right corner of the page. Text within this box reads: 'Upravljanje sadržajem: kreiranje, brisanje, objavljenje, odjavljivanje, vanje, odjavljivanje, premještanje', 'Objavljivanje ili odjavljivanje sadržaja (hoće li sadržaj biti vidljiv ili ne)', 'Filtriranje sadržaja po kategorijama', 'Published, but is Pending | Published and is Current | Published, but has Expired | Not Published', 'Click on icon to toggle state.', and 'Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License. Page was generated in 0.043989 seconds'.

Pri uređivanju članaka, na raspolaganju vam je nešto više opcija, nego pri uređivanju sekcija i kategorija. Kao što možete vidjeti na slici 10., za uređivanje članaka ponuđena su dva prozora za editiranje. Ovo vam omogućuje da, ukoliko želite, razdvojite sadržaj na dva dijela: uvodni i glavni dio članka. Razdvajanje sadržaja članka omogućuje vam poseban prikaz svih članaka u kategoriji ili sekciji, kao tzv. 'Blog' ili *journal*.

**Blog** (skraćeno od 'weblog') je sve popularniji način prikaza informacija koje se često ažuriraju, na primjer "novosti". Umjesto jednostavne liste linkova na određene članke, prikazuje se naslov i uvodni paragraph, a moguće je prikazati i uvodnu sliku. Uz tako "skraćeni" članak, postavljen je link "opširnije", što je zapravo link na kompletan članak. Na taj način omogućujemo čitateljima brži uvid u sve sadržaje te kategorije ili sekcije. Uvodni paragraf

Može biti prvi paragraph članka, ili drugi sadržaj koji će potaći posjetitelja na daljnje čitanje članka.

Ukoliko ne želite ovakav prikaz sadržaja, unesite cijeli članak u prvi HTML editor.

## Slika 10 – Uređivanje članka

Joomla!™ Administrator

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Joomla 1.0 / com\_content / edit

Pregled sadržaja u prozoru browsera

Odabir sekcije i kategorije u koju će sadržaj biti spremljen

Privremeno spremanje promjena

Content Item: Edit [ Section: Investments ]

**Item Details**

Title: Kratki naslov Section: Investments

Title Alias: Duži naslov - opcija Category: Life Insurance

Intro Text: (required)

Polje za uređivanje sadržaja (tekst također možete importirati), npr iz Worda ili drugog text editora, kao i drugi HTML sadržaj.

Također možete upisati prvi dio članka, a ostatak u donje polje za uređenje sadržaja.

Main Text: (optional)

Ovdje možete upisati ostatak članka, ukoliko ste u globalnoj konfiguraciji uključili opciju "Read more" - "Opširnije", a članak objavite sa blogcategory opcijom u meniju...

Publishing Images Parameters Meta Info Link to Menu

**Publishing Info**

Show on Frontpage:  Published:

Access Level: Public  
Registered  
Special

Author Alias:

Change Creator: Administrator

Ordering: 1 (Annuities)

Override Created Date: 2005-09-17 12:57:04

Start Publishing: 2005-09-17 00:00:00

Finish Publishing: Never

**Content ID:** 12  
**State:** Published  
**Hits :** 0  
**Revised :** 1 times  
**Created**: Saturday, 17 September 2005 12:57  
**By**: Administrator  
**Last Modified**  
**By**

Napredne konfiguracijske opcije:  
- za objavljuvanje  
- slike u članku  
- parametre objavljuvanja  
-meta podatke

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.043354 seconds

Tabelarni dijalog sa desne strane editora, omogućuje dodatne mogućnosti za upravljanje sadržajem. Slike 11-14 prikazuju mogućnosti. Posljednja tabela, uređivanje linkova (slika 15), biti će prikazana u slijedećem poglavljju.

## Slika 11 – Uređivanje članaka: Objavljivanje

Publishing Images Parameters Meta Info Link to Menu

**Publishing Info**

Show on Frontpage:

Published:

Access Level:

Author Alias:

Change Creator:

Ordering:

Override Created Date:

Start Publishing:

Finish Publishing:

*Odabir datuma za početak i kraj objave*

<b>Content ID:</b>	12
<b>State:</b>	Published
<b>Hits :</b>	0
<b>Revised :</b>	1 times
<b>Created</b>	Saturday, 17 September 2005 12:57
<b>By</b>	Administrator
<b>Last Modified</b>	
<b>By</b>	

## Slika 12 – Uređivanje članaka : Slike



Ako želite ubaciti sliku u vaš članak, upotrijebite posebnu 'mosimage' tipku lijevo na HTML editora (vidi sliku 10). Ovo će dodati tekst **{mosimage}** u vaš sadržaj, a {mosimage} je instrukcija Joomli da na to mjesto ubaci slijedeću sliku iz popisa slika koje pripadaju tom sadržaju. Slika neće biti vidljiva za vrijeme uređivanja stranica, tek u pregledu .

Možete koristiti {mosimage} koliko god puta želite, svaki put kad Joomla naiđe na tu instrukciju, pokazati će slijedeću sliku iz popisa, stoga morate slike poredati po željenom redoslijedu objavljivanja.

**Napomena:** Također možete korsititi i 'Media Manager' za upload i organizaciju slika u folderima. Pomoću padajućeg izbornika možete birati poddirektorije u koje želite smjestiti slike.

### Slika 13 – Uređivanje članaka : Parametri

The screenshot shows the 'Parameters' tab selected in the top navigation bar. The main section is titled 'Parameter Control' with a note: '\* These Parameters only control what you see when you click to view an item fully \*'. A red annotation with the text 'Prijedite mišem preko svake opcije, pojaviti će se objašnjenje za svaku opciju...' is overlaid on the 'Page Class Suffix' input field. Below this, there are numerous configuration options with dropdown menus and radio button groups:

- Page Class Suffix: Use Global
- Back Button: Hide (radio)
- Page Title: Show (radio)
- Linked Titles: Use Global
- Intro Text: Show (radio)
- Section Name: Hide (radio)
- Section Name Linkable: No (radio)
- Category Name: Hide (radio)
- Category Name Linkable: No (radio)
- Item Rating: Use Global
- Author Names: Use Global
- Created Date and Time: Use Global
- Modified Date and Time: Use Global
- PDF Icon: Use Global
- Print Icon: Use Global
- Email Icon: Use Global

Below these is a 'Key Reference' input field and a 'DocBook Type' dropdown.

Mnoge od postavki u tabeli parametara, mogu se definirati i u globalnoj konfiguraciji, a ovdje su prikazane, ukoliko želite zaobići globalne postavke i postaviti drugačije parameter za pojedine članke. Prijelaskom miša preko naziva opcija, pokazati će dodatno objašnjenje u malom okviru. Pažljivo prelazite preko naslova, jer padajući izbornici često prekriju prozorčić sa dodatnim opisom.

### Slika 14 – Uređivanje članaka: Meta Info

The screenshot shows the 'Meta Info' tab selected in the top navigation bar. The main section is titled 'Meta Data'.

Description:  
Upišite kratki opis sadržaja na stranici,  
važno je za prikaz u tražilicama...

Keywords:  
Upišite ključne riječi vezane za sadržaj  
na stranici

At the bottom, there is a button labeled 'Add Sect/Cat/Title' with a red border, and a note: 'Mogucnost automatskog generiranja ključnih riječi'.

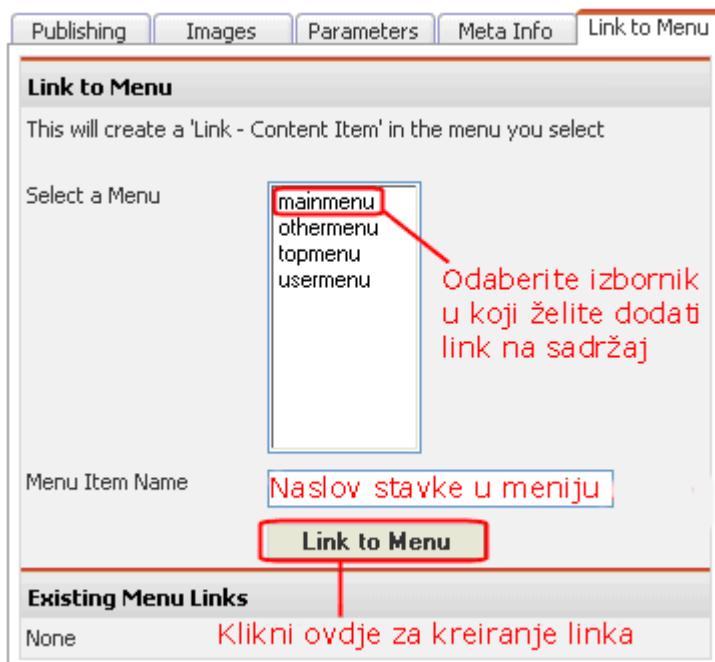
## Kreiranje izbornika

Nakon kreiranja sadržaja, potrebno je posjetiteljima omogućiti pristup do informacija. Najjednostavniji način za omogućavanje pristupa je kreiranje **menija** (izbornika) i **linkova** (prečaca) do određenih sadržaja.

Koristeći Joomla!, možete kreirati više menija, ali ćemo ovdje objasniti konfiguraciju i dodavanje sadržaja samo na primjeru glavnog menija, u kojem se ionako smješta većina linkova. Način prikaza vašeg menija, ovisi o predlošku koji se koristi, te o modulu u kojem je objavljen. Pojednostavljeno, to može biti samo niz linkova koji vode do sadržaja, naprednija struktura omogućuje kaskadiranje opcija menija.

Najjednostavniji način dodavanja linkova u izbornik (ali uz najviše ograničenja), je korištenje posljednje tabele za upravljanje dodatnim mogućnostima.

### Slika 15 Uređivanje članaka: Link u izborniku



Alternativa dodavanju linka u izbornik (i mnogo fleksibilnija opcija) je korištenje opcije "**Upravljanje izbornicima**". Odaberite opciju "Glavni izbornik" (Vidi sliku 16).

### Slika 16 – Upravljanje izbornicima

Joomla!™ Administrator

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Help

Joomla 1.0

Menu Manager

mainmenu  
othermenu  
topmenu  
usermenu

Add New Content

Content Items Manager

Static Content Manager

Frontpage Manager

Section Manager

Category Manager

Media Manager

Trash Manager

Menu Manager

Language Manager

User Manager

Global Configuration

Logged Components Popular Latest Items Menu Stats

Currently Logged in Users

1 admin Super Administrator

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Display # 10 Results 1 - 1 of 1

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.053148 seconds

Upravljanje glavnim izbornikom (kao i ostalima), umnogome podsajeća na "upravljanje sekcijama", kategorijama ili sadržajima, kao što možete vidjeti na slici 17.

## Slika 17 – Upravljanje glavnim izbornikom

The screenshot shows the Joomla! administrator interface with the title 'Joomla!™ Administrator' at the top. The menu bar includes Home, Site, Menu, Content, Components, Modules, Mambots, Installers, Messages, System, and Help. On the right, there are user icons and a 'Logout admin' link. The top navigation bar shows 'Joomla 1.0 / com\_menus'. Below the menu bar, there are several toolbar icons: Publish, Unpublish, Move, Copy, Trash, Edit, New (which is highlighted with a red box), and Help. A tooltip 'Dodavanje novih izborničkih stavki' points to the 'New' icon. The main content area is titled 'Menu Manager [ mainmenu ] Brza promjena redoslijeda izborničkih stavki, klik na broj, zatim spremi...' with a note: '\* You cannot 'delete' this menu as it is required for the proper operation of Joomla! \*' and '\* The 1st Published item in this menu [mainmenu] is the default 'Homepage' for the site \*'. The table lists 10 menu items:

#	Menu Item	Published	Reorder	Order	Access	Itemid	Type	CID	
1	Home				1	Public	1	Component - FrontPage	10
2	Joomla! License				2	Public	6	Link - Static Content	11
3	News				3	Public	2	Table - Content Section	1
4	Blog				4	Public	9	Blog - Content Section	0
5	Links				5	Public	23	Component - Web Links	4
6	Contact Us				6	Public	3	Component - Contacts	7
7	Search				7	Public	5	Component - Search	16
8	News Feeds				8	Public	7	Component - News Feeds	12
9	FAQs				9	Public	25	Table - Content Category	7
10	Wrapper				10	Public	8	Wrapper	0

Annotations in red boxes highlight the 'New' button in the toolbar, the 'Order' column header, the 'Type' column for the 'Link - Static Content' item, the 'Wrapper' item, and the 'Uređivanje postojeće izborničke stavke' link at the bottom left. A note at the bottom right says 'Neke izborničke stavke dopuštaju direktni pristup izmjeni sadržaja'.

Nakon odabira "Novo", pokreće se skripta za dodavanje nove stavke u izborniku. Postoji niz mogućnosti za dodavanje novog linka, potrebno ih je pažljivo proučiti i koristiti. Najvažnije i najčešće korištene opcije, istaknute su na slici 18.

## Slika 18 – Dodavanje izborničke stavke

Joomla! Administrator

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Joomla 1.0 / com\_menus / new

New Menu Item

Dodavanje novog linka u izbornik, za kategoriju ili sekiju, u stilu bloga.

Note that some menu types appear in more than one grouping, but they are still the same menu type.

**Content**

- Blog - Content Category
- Blog - Content Category Archive
- Blog - Content Section
- Blog - Content Section Archive
- Link - Content Item Link direktno na sadržaj
- Link - Static Content
- Submit - Content Link na kategoriju
- Table - Content Category Link na sekiju
- Table - Content Section

**Miscellaneous**

- Separator / Placeholder
- Wrapper

**Submit**

- Submit - Content Ovaj tip linka upotrebljava se za dodavanje sadržaja iz frontend-a

**Components**

- Component
- Link - Component Item
- Link - Contact Item
- Link - Newsfeed
- Table - Contact Category
- Table - Newsfeed Category
- Table - Weblink Category Pri jedite mišem preko ikone, za više informacija

**Links**

- Link - Component Item
- Link - Contact Item
- Link - Content Item
- Link - Newsfeed
- Link - Static Content
- Link - Url

Nakon odabira tipa izborničke stavke, pritisnite ...

Next Cancel Help

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.024402 seconds

Nakon odabira željene izborničke opcije, prikazati će se sljedeći ekran, gdje se može uređivati naziv izborničke opcije, odabir sadržaja koji će biti povezan linkom, kao i mogućnost otvaranja sadržaja u istom ili novom prozoru. Izgled ovog editora ovisi o vrsti linka kojeg smo odabrali u prethodnom koraku, a slika 19 prikazuje mogućnosti kod odabira direktnog linka na neki članak.

## Slika 19 – Dodavanje izborničke stavke – 2.korak

Povratak na uređivanje tipa izborničke stavke

Odabir sadržaja za kreiranje linka

Određivanje načina otvaranja linka:

- u istom prozoru,
- u novom prozoru,
- sa ili bez navigacije

Određivanje "roditelja" izborničke stavke:  
Nove izborničke stavke mogu se dodati u različite nivoje izbornika

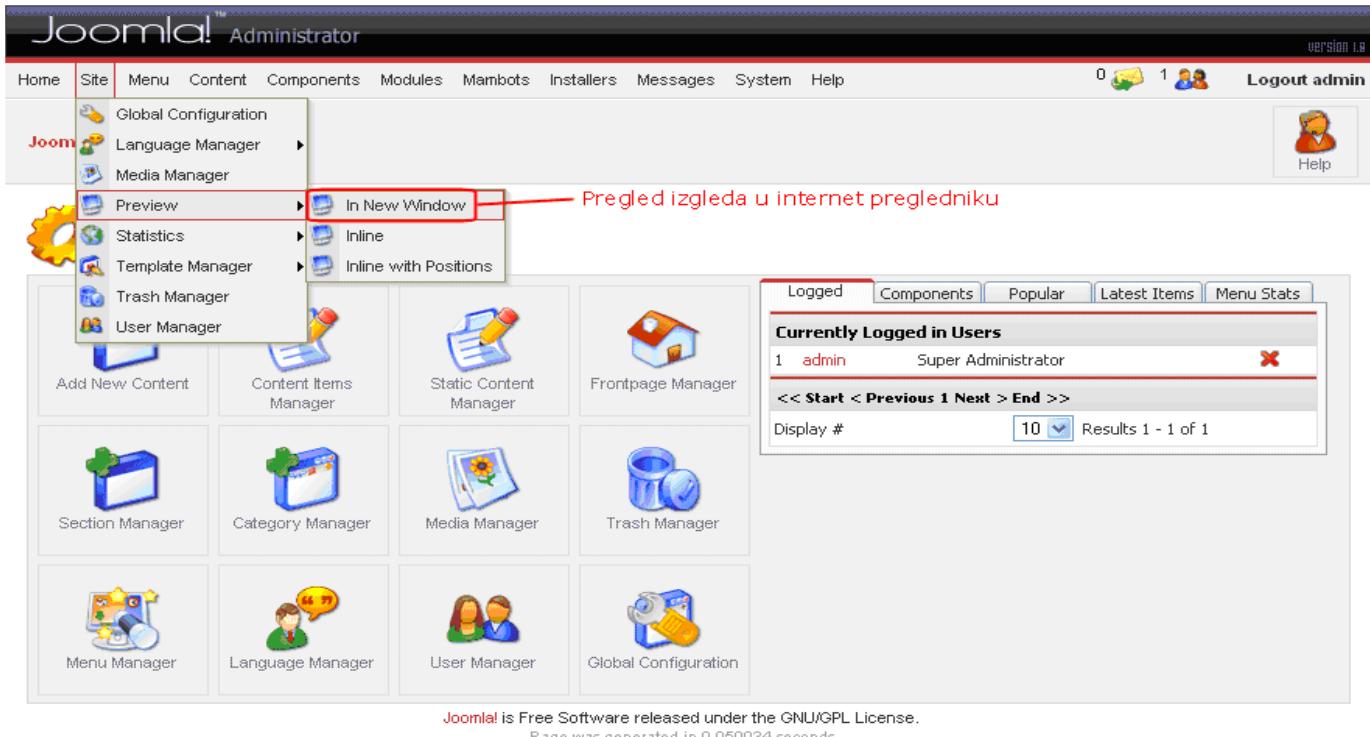
Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.029777 seconds

U padajućem izborniku "Roditelj" nalaze se sve mogućnosti smještaja linka. Pravilnim izborom "roditelja", omogućujemo posjetiteljima bolje snalaženje i preglednost čitavog web site-a. Sve navedeno vrijedi za slučaj da predložak ima ugrađen hijerarhijski sustav izbornika, što nije uvijek slučaj, pogotovo kod starijih i jednostavnijih radova. Ispravnom konfiguracijom hijerarhijskih menija, postiže se postupno otvaranje podmenija i prikazivanje samo onog dijela koji je trenutno odabran. Neki predlošci ili eksterni meniji omogućuju ovaj efekt i pri prijelazu mišem preko menija, bez klikanja.

**Tip:** Nakon spremanja izborničke stavke, pojavljuju se dodatne mogućnosti konfiguracije. Vratite se natrag u uređivanje izborničke stavke, sa desne strane, pojavljuju se novi parametri, koje možete mijenjati (slika 19). Dodatne opcije omogućuju promjenu načina prikaza sadržaja. Ukoliko želite promijeniti izgled vaše stranice, vjerojatno ćete pronaći odgovarajući parametar, kojim možete izmijeniti način prikaza stranice.

Iz administracijskog panela, možete pokrenuti **pregled stranica** u web browseru, kao i predpregled sa označenim pozicijama modula. Ovo je posebno zgodno za kontrolu pozicioniranja sadržaja na stranici. (vidi sliku 20.)

## Slika 20 – Pregled vašeg Website-a



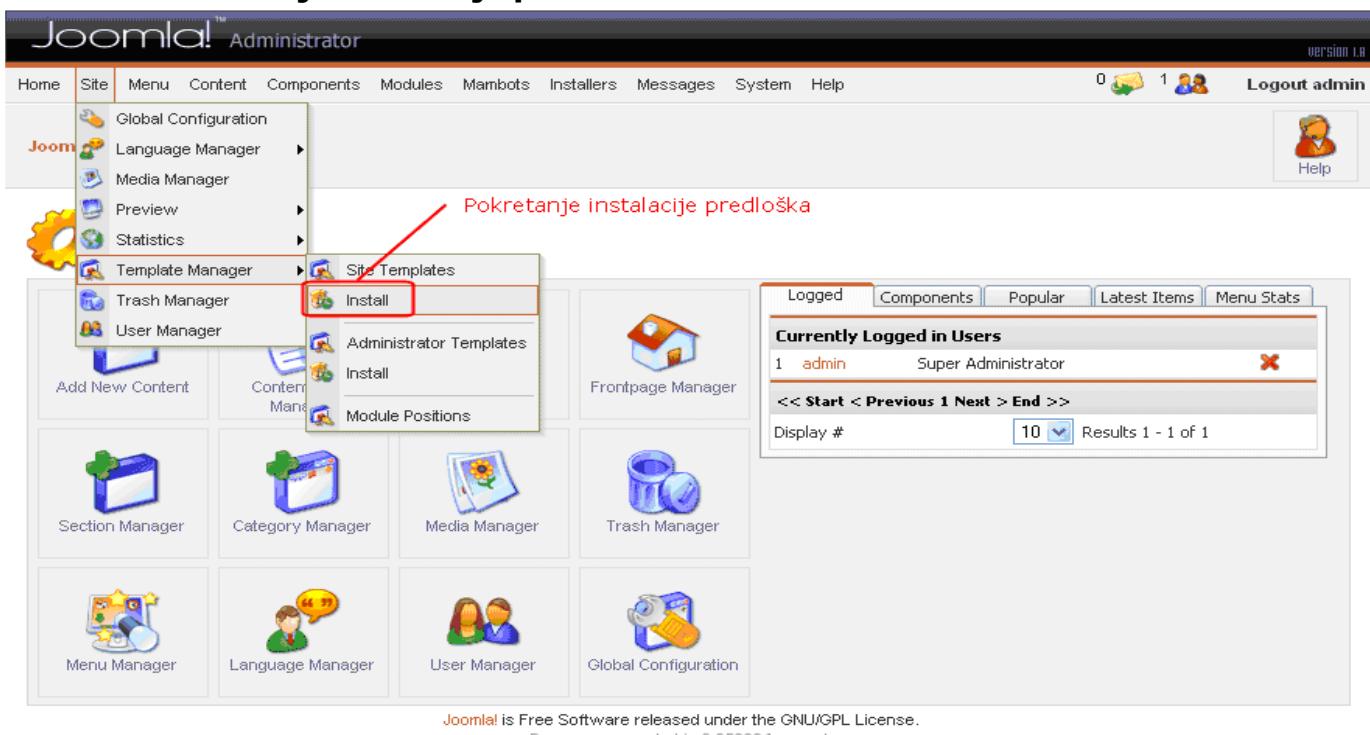
Gornje uputstvo trebalo bi biti dovoljno za početak rada sa Joomla! Postoje još mnoge mogućnosti i funkcije sustava, koje ovom prilikom nismo obradili. Svu pomoć za naprednije korištenje možete pronaći na Joomla! help website-u: <http://help.joomla.org> ili <http://help.crojoomla.com>

## Dodatak A – Instalacija predloška

Jedna od prvih stvari koju je potrebno napraviti nakon instalacije Joomla, je odabir predloška. Defaultni predložak je dobar za osnovno upoznavanje sa pozicijama modula i mogućnostima prikaza, ali nema posebnih estetskih prednosti, osim toga, već je viđen na stotinama, ako ne i tisućama web site-ova. Postoje mnogi besplatni predlošci, kvalitetnog dizajna i jednostavne upotrebe. Mnogi predlošci do sada korišteni za Mambo, također su kompatibilni sa Joomla.

Joomla! Predlošci uglavnom se nalaze u .zip file (ponekad u .tar.gz file) – to je zapravo komprimirani folder, u kojem se nalaze elementi predloška. Za instalaciju novog predloška, spremite instalacijsku .zip datoteku na vaš lokalni disk, zatim u Joomla pokrenite "Instalacija predloška", kao na slici A.

## Slika A – Pokretanje instalacije predloška



Zatim, u ponuđenom dijalogu, odaberite datoteku sa željenim predloškom, kliknite 'Upload File & Install', kao na slici B.

**Napomena:** Instalacija predloška ne primjenjuje ga automatski na vaš site, samo ga čini dostupnim za odabir. Možete instalirati više predložaka, pa odabrati jedan koji vam najbolje odgovara, ili čak konfigurirati izbor različitih predložaka za različite opcije u meniju. Također postoji mogućnost prepuštanja odabira predloška korisniku, pomoću modula "Izbor predloška", koji se najčešće objavljuje ispod glavnog menija.

## Slika B – Upload i instalacija predloška

Joomla!™ Administrator version 1.0

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help 0 1 Logout admin

Joomla 1.0 / com\_installer Help

### Install new Template [ Site ]

Odabir arhive za instalaciju (zip ili tar.gz) Back to Templates

**Upload Package File**

Package File:  Browse... Upload File & Install

**Install from directory**

Install directory: W:\www\Joomla1\administrator\components\com\_installer\template\ Install

Navedeni direktoriji moraju biti writable.  
Ukoliko nisu, pristupite im file managerom  
ili ftp-om i promijenite dozvole (CHMOD).  
Ukoliko nisu "writable", instalaciju  
predloška neće biti moguce provesti... Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.

media/ administrator/templates/ Writeable  
administrator/templates/ Writeable  
templates/ Writeable  
images/stories/ Writeable

Pokretanje instalacije predloška

Da biste **dodijelili predložak** vašem site-u, potrebno je pokrenuti "Upravljanje predlošcima". Možete mu pristupiti putem linka "Natrag na predloške" u desnom gornjem kutu, kao na slici B, ili putem "Site" menija kao na slici C.

## Slika C – Upravljanje predlošcima

Joomla!™ Administrator version 1.0

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help 0 0 Logout admin

Global Configuration Language Manager Media Manager Preview Statistics Template Manager Trash Manager User Manager Add New Content Content Manager

Section Manager Category Manager Media Manager Trash Manager

Menu Manager Language Manager User Manager Global Configuration

Site Templates

Install Administrator Templates Install Module Positions

Frontpage Manager

Currently Logged in Users

1 admin Super Administrator

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Display # 10 Results 1 - 1 of 1

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.045740 seconds

U upravljanju predlošcima, možete odabrati predložak koji će biti primjenjen na cijeli site, ili dodijeljen samo stranicama kojima se pristupa iz određenih stavki menija, kao na slici D.

## Slika D – Odabir predloška

Joomla!™ Administrator

Home Site Menu Content Components Modules Mambots Installers Messages System Help

Logout admin

Joomla 1.0 / com\_templates

Primjenjivanje odabranog predloška na sve sadržaje

Default Assign Delete Edit HTML Edit CSS New Help

Template Manager [ Site ]

Dodijeljivanje predloška određenim izborničkim stavkama ili stranicama

Preview Template

#	Name	Default	Assigned	Author	Version	Date	Author URL
1	madeyourweb	Prikazuje trenutno odabrani "default" predložak		Marc Hinse	1.3	15/09/2005	<a href="http://www.madeyourweb.com">http://www.madeyourweb.com</a>
2	rhuk_solarflare_ii		<input checked="" type="checkbox"/>	rhuk	2.01	11/02/04	<a href="http://www.mambodev.com">http://www.mambodev.com</a>

<< Start < Previous 1 Next > End >>

Odabir predloška - označiti

Display #  Results 1 - 2 of 2

Joomla! is Free Software released under the GNU/GPL License.  
Page was generated in 0.060937 seconds

Ako odaberete "**dodjeljivanje predloška**" određenoj izborničkoj stavki, ponuditi će vam se izbor mogućnosti za dodjelu predloška. Odaberite stranice, odnosno izborničku stavku kojoj želite dodijeliti predložak i kliknite "Spremi". Ako označite "**default**", zelena kvačica će se pojaviti tik do naziva odabranog predloška, a sve stranice kojima prethodno nije dodijeljen predložak, koristiti će "default" predložak.

Posebno je zanimljiva kombinacija default predloška sa njegovim derivatima, npr.osnovni predložak bez lijeve ili desne kolone, bez određenih pozicija modula i slično. Na taj način cijeli site zadržava isti vizualni identitet, a proširuju se mogućnosti prikaza različitih sadržaja.